

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/174378,75-rocznica-aresztowania-pplk-Lukasza-Cieplinskiego-ps-Plug-zolnierza-ZWZ-AK-pre.html>
24.04.2024, 16:41

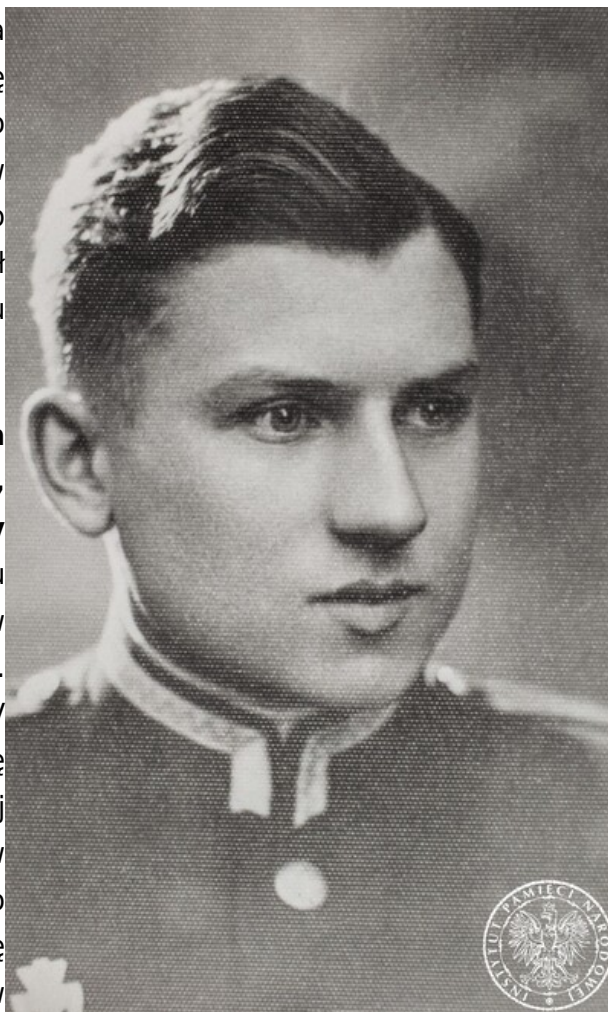
75. rocznica aresztowania ppłk. Łukasza Cieplińskiego ps. „Pług”, żołnierza ZWZ-AK, prezesa IV Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość

Data publikacji 26.11.2022

Komunistyczna bezpieka aresztowała Łukasza Cieplińskiego 27 listopada 1947 r. w Zabrze, dzień po jego 44. urodzinach. Rozpoczęły się tortury i poniżenia w ubeckich katowniach. Mękę zakończył strzał w tył głowy. Ciało pochowanego w bezimiennym grobie do dzisiaj nie odnaleziono.

Łukasz Ciepliński urodził się 26 listopada 1913 r. w Kwilczu w Wielkopolsce. Naukę pobierał w szkołach wojskowych. Po ukończeniu Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej został awansowany do stopnia podporucznika i w 1936 r. rozpoczął służbę oficera zawodowego w 62. pułku piechoty w Bydgoszczy.

We wrześniu 1939 r., jako dowódca kompanii działek przeciwpancernych, walczył w bitwie nad Bzurą i w Puszczy Kampinoskiej. Za zniszczenie sześciu niemieckich czołgów i dwóch wozów bojowych został odznaczony przez gen. Tadeusza Kutrzebę orderem Virtuti Militari V klasy. Po kapitulacji Warszawy przedostał się na Węgry, gdzie w placówce wojskowej w Budapeszcie przeszedł szkolenie w zakresie konspiracji. W trakcie powrotu do kraju, w którym miał tworzyć organizację podziemną, został aresztowany i osadzony w więzieniu w Sanoku. Z więzienia zbiegł w 1940 r. do Rzeszowa, gdzie objął funkcję komendanta Obwodu ZWZ. **W 1941 r. objął**

Łukasz Ciepliński, źródło AI/PN

**stanowisko inspektora Inspektoratu
Rzeszów ZWZ-AK i dowodził nim do
lutego 1945 r.**

Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Rzeszowa nie ujawnił się. W nocy z 7 na 8 października 1944 r. podjął nieudaną próbę uratowania 400. swoich kolegów i podkomendnych z AK z więzienia NKWD na zamku w Rzeszowie.

Po utworzeniu Zrzeszenia WiN stanął na czele Okręgu Kraków WiN, od grudnia 1945 r. był dowódcą Obszaru Południowego, a w styczniu 1947 r. został prezesem IV Zarządu Głównego WiN. Prowadził głównie działalność wywiadowczą, dzięki niemu „Wolność i Niezawisłość” utworzyła ekspozytury zagraniczne, m.in. w Moskwie, Berlinie, Rzymie i Londynie. Był intensywnie poszukiwany przez komunistyczną bezpiekę.

Funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa musieli posłużyć się podstępem, aby aresztować Łukasza Cieplińskiego. Doszło do tego 27 listopada 1947 r. w Zabrze, gdy zmierzał do Urzędu Miejskiego, w którym miał się rzekomo stawić w sprawie prowadzonego przez siebie sklepu. Komuniści poddali go przesłuchaniom, najpierw w Katowicach i Krakowie, a następnie w mokotowskim więzieniu w Warszawie. Okrutne śledztwo, w którym udział mieli m.in. Józef Różański, Anatol Fejgin, Józef Światło i Józef Dusza, trwało niemal trzy lata. W grypsie do żony Ciepliński pisał: "Wydaje mi się czasem, że giną moje siły, nie mogę już patrzeć na to, co się dzieje, słuchać jęku mordowanych, na to królestwo szatan".

W publicznym procesie, który rozpoczął się 5 października 1950 r. przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie, oskarżeni m. in. o współpracę z hitlerowcami podczas okupacji i działania przeciw władzy, zostali: Łukasz Ciepliński, Adam Lazarowicz, Mieczysław Kawalec, Ludwik Kubik, Józef Rzepka, Franciszek Błażej, Józef Batory, Karol Chmiel, Joanna Czarnecka i Zofia Michałowska.

Płk Aleksander Warecki, przewodniczący składu sędziowskiego, już 14 października 1950 r. ogłosił, będący jedynie formalnością, wyrok w procesie IV Zarządu Głównego WiN. **Łukasza Cieplińskiego skazano na pięciokrotną karę śmierci oraz 30 lat więzienia.** Najwyższy wymiar kary wymierzono również sześciu jego współpracownikom.

Wyrok na ppłk. Łukaszu Cieplińskim i sześciu jego współpracownikach, wykonano 1 marca 1951 r. strzałem w tył głowy. Miejsce pochówku prezesa IV ZG WiN do dzisiaj nie jest znane. Symboliczny grób Łukasza Cieplińskiego znajduje się w kwaterze „Na Łączce” Cmentarza Wojskowego na warszawskich Powązkach.

Polecamy Państwu publikację Instytutu Pamięi Narodowej:

Elżbieta Jakimek-Zapart, *Nie mogłem inaczej żyć... Grypsy Łukasza Cieplińskiego z celi śmierci, Kraków*

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12588,Nie-moglem-inaczej-zyc-Grypsy-Lukasza-Cieplinskiego-z-celi-smierci.html>

w której Autorka za motto obrała słowa Henryka Elzenberga „Sens walki powinien być mierzony nie jej szansami na zwycięstwo, lecz wartościami, w obronie których walka została podjęta”.

W 2007 r. ukazał się pierwszy komiks historyczny poświęcony Łukaszowi Cieplińskiemu

Wbrew nadziei. Opowieść o Łukaszu Cieplińskim ps. „Pług”, scenariusz - Wojciech Birek, rysunki - Grzegorz Pudłowski, konsultacja historyczna - dr Zbigniew K. Wójcik, Bogusław Kleszczyński, Mirosław Surdej, Rzeszów 2007

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12434,Wbrew-nadziei-Opowiesc-o-Lukasz-Cieplinski-m-ps-Plug.html>

Komiks powstał w rzeszowskim oddziale IPN-u i jest wynikiem współpracy pracowników oddziału, którzy czuwali nad stroną merytoryczną, oraz Wojciecha Birka – autora scenariusza komiksu i Grzegorza Pudłowskiego, który wykonał rysunki. W komiksie zamieszczone zostały ponadto krótkie biogramy najważniejszych postaci w nim występujących oraz wykaz skrótów użytych w scenariuszu.

Polecamy artykułu:

Agnieszki Wygody, Krwią na bibułce testament pisany i medalik w ustach
<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/79222,Krwia-na-bibulce-testament-pisany-i-medalik-w-ustach.html>

Zbigniewa K. Wójcika, Łukasz Ciepliński - między legendą a rzeczywistością
<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/wolnosc-i-niezawislosc/79174,Lukasz-Cieplinski-miedzy-legendą-a-rzeczywistoscia.html>

i inne materiały o Łukaszu Cieplińskich, umieszczone w portalu www.przystanekhistoria.pl
<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/lukasz-cieplinski>

Do pobrania jest również biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN. Prezentuje postać pułkownika Łukasza Cieplińskiego - Prezesa IV Zarządu WiN, który stał się symbolem walki Polaków o niepodległość.

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/138581,Lukasz-Cieplinski.html>